

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра струнно-смичкових інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

» 25 » червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів, доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

» 25 » червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Контрабас»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.3.1)
Загальний обсяг	24 кредити ЄКТС (720 годин)
Форма підсумкового контролю	Атестаційний екзамен
Термін викладання	1-8 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ» для профілізації «КОНТРАБАС» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

Лучанко Олег Михайлович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри струнно-смичкових інструментів ЛНМА імені М. В. Лисенка

Робоча програма навчальної дисципліни «Контрабас» затверджена на засіданні кафедри струнно-смичкових інструментів

від ”_17_” _червня___ 2021 р., протокол № _11_.

Завідувач кафедри струнно-смичкових інструментів

Ю. Ланюк

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів-виконавців що володіють специфікою контрабасового виконавства.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів особливостям гри на контрабасі та професійному застосуванні набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній і виконавській діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.**Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК16.**Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17.**Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК2.**Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у творчо-виконавській діяльності.
- СК3.**Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК4.**Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК5.**Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК6.**Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.**Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.**Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- СК9.**Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.**Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.**Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.**Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.**Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК15.**Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК16.**Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.**Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

2.3 Фахові спеціалізовані компетентності

- 1.Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на контрабасі, репетиційної роботи та концертних виступів.
2. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській діяльності.

3. Здатність взаємодіяти з аудиторією в процесі донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
4. Здатність до поглибленого орієнтування в контрабасовому нотному репертуарному матеріалі, враховуючи стильові особливості та естетичні напрямки.
5. Володіння мистецтвом виразного інтонування, різноманітними засобами звукоутворення, мистецтвом фразування, артикуляцією, штрихами, динамікою з метою створення художнього образу.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- РН1.** Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.
- РН2.** Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
- РН3.** Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
- РН4.** Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- РН5.** Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
- РН8.** Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
- РН10.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- РН11.** Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
- РН12.** Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
- РН13.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- РН14.** Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами											
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс	Семестри							
						Всього	у тому числі:			1	2	3	4	5	6	7	8				
							лекційні	індивідуальні		практичні	Кількість тижнів в семестрі										
	15	15	15		15	15	15	15	15	15											
Спеціальний інструмент (контрабас)	1-7	8	8	24	720	240		240		480	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота
				Всього	у тому числі:		
				лекційні	індивідуальні	практичні	
I		6	180	60		60	120
	1	3	90	30		30	60
	2	3	90	30		30	60
II		6	180	60		60	120
	3	3	90	30		30	60
	4	3	90	30		30	60
III		6	180	60		60	120
	5	3	90	30		30	60
	6	3	90	30		30	60
IV		6	180	60		60	120
	7	3	90	30		30	60
	8	3	90	30		30	60

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Індивідуальні заняття

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1. Робота над виправленням недоліків постановки.			
1	Тема 1	1. Частина твору великої форми (Соната, Концерт)	10
2	Тема 2	Твори малої форми	10
3	Тема 3	Довільний твір.	5
4	Тема 4	Дві гами, 4-6 етюдів	5
Разом			30
2 семестр			
Змістовий модуль 2. Закріплення досягнених результатів роботи над постановкою.			
5	Тема 1	Частина твору великої форми (Соната, Концерт)	10
6	Тема 2	Твори малої форми.	10
7	Тема 3	Довільний твір.	5
8	Тема 4	Дві гами, 4-6 етюдів	5
Разом			30
Всього годин			60

3 семестр			
Змістовий модуль 3. Музика Бароко.			
1	Тема 1	Твір великої форми (Соната, Концерт)	10
2	Тема 2	Концертна п'єса або 2 п'єси	10
3	Тема 3	Довільний твір.	5
4	Тема 4	Дві гами, 4-6 етюдів	5
Разом			30
4 семестр			
Змістовий модуль 4. Музика епохи Класицизму.			
5	Тема 1	Твір великої форми (Соната, Концерт);	10
6	Тема 2	Концертна п'єса або 3 п'єси;	10
7	Тема 3	Довільний циклічний твір, самостійне вивчення.	5
8	Тема 4	Дві гами, 3 етюди.	5
Разом			30

Всього годин	60

5 семестр			
Змістовий модуль 5. МУЗИКА ЕПОХИ РОМАНТИЗМУ, МУЗИКА УКРАЇНСЬКИХ АВТОРІВ.			
1	Тема 1	Романтичний твір великої форми (Концерт)	10
2	Тема 2	Концертна п'єса або 3 п'єси. Довільний циклічний твір, самостійне вивчення.	10
3	Тема 3	Довільний циклічний твір, самостійне вивчення.	5
4	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
6 семестр			
Змістовий модуль 6.			
5	Тема 1	Романтичний твір великої форми (Концерт)	10
6	Тема 2	Концертна п'єса або 3 п'єси.	10
7	Тема 3	Довільний циклічний твір, самостійне вивчення.	5
8	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
Всього годин			60

7 семестр			
Змістовий модуль 5. Музика ХХ століття, сучасна музика; сучасна музика українських авторів.			
1	Тема 1	Сучасний твір великої форми (Концерт)	10
2	Тема 2	Віртуозна концертна п'єса або 3 п'єси ХХ століття.	10
3	Тема 3	Довільний циклічний твір, самостійне вивчення	5
4	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
8 семестр			
Змістовий модуль 6.			
5	Тема 1	Сучасний твір великої форми (Концерт)	10
6	Тема 2	Віртуозна концертна п'єса або 3 п'єси ХХ століття.	10
7	Тема 3	Довільний циклічний твір, самостійне вивчення	5
8	Тема 4	Дві гами, 3-4 етюди.	5
Разом			30
Всього годин			60

Самостійна робота

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		50
2 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		50
Всього годин			120

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
3 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		50
4 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		50
Всього годин			120

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
5 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		50
6 семестр			

Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		50
Всього годин			120

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
7 семестр			
Змістовий модуль 1.			
1	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
2	Підготовка до підсумкового контролю		50
8 семестр			
Змістовий модуль 2.			
3	Тема 1-4	Прослуховування творів в інтерпретаціях відомих виконавців	10
4	Підготовка до підсумкового контролю		50
Всього годин			120

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під "суб'єктивним", в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під "об'єктивним" – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію оцінки – це "художнє враження", яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Відмінно А (90-100) – найвище художнє враження.

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання). Володіння звуком належної якості, динамікою, виявлення належного розуміння особливостей стилістики виконуваних творів, відсутність порушень у фразуванні.

Високий ступінь технічної майстерності: блискуча віртуозність, володіння звуковою палітрою, впевнене виконання напам'ять. Володіння правильною технологією виконавського процесу, штриховою технікою, технікою звукоутворення та артикуляцією

Досконале виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення). Виявлення артистизму, виразовості, дотримання норм сценічної поведінки;

Високий ступінь обдарованості: яскрава музикальність та артистизм; міцна виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Висока працездатність.

Добре В (82-89), С (74-81) – добре художнє враження.

Добрий ступінь обдарованості: музикальність, артистизм, виконавська воля та ритмоволя (стабільність виконання).

Добрий ступінь володіння технічними ресурсами, володіння різноманітною звучністю.

Добре виконання програми: високий рівень складності, зрілість інтерпретації, розуміння стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Добра працездатність.

Задовільно D (64-73), E (60-63) – посереднє художнє враження.

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Задовільне виконання програми: середній рівень складності, зрілості інтерпретації, розуміння стилю та жанру, недостатнє професійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Середня працездатність.

Незадовільно FX (35-59) – незадовільнє художнє враження (з можливістю повторного складання екзамену або заліку)

Середній ступінь обдарованості. Відсутність будь-якого з компонентів: музикальності, артистизму, виконавської волі, ритмоволі (часткова або недостатня стабільність виконання).

Недостатнє володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Незадовільне виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, непрофесійне виявлення особливостей авторського тексту (музикантське мислення).

Низька працездатність.

Незадовільно F (0-34) – незадовільнє художнє враження (з обов'язковим повторним вивченням матеріалу екзамену або заліку)

Низький ступінь обдарованості. Відсутність музикальності, артистизму, недостатня стабільність виконання. Низьке володіння технічними ресурсами, різноманітною звучністю.

Низький рівень виконання програми: недостатній рівень складності, незрілість інтерпретації, нерозуміння стилю та жанру, відсутність виконавського мислення.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Спеціальний інструмент: контрабас» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література з проблем контрабасової педагогіки та виконавства

1. Козаренко О. Національно музична мова в дискурсі постмодернізму.
2. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Шиманський П. Й. Практикум роботи з інструментальним колективом: Навч. посібник. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 88 с.
3. Лучанко О. Жанр контрабасового концерту в музично-історичному процесі. Дисертація кандидата наук: 17.00.03-2008.

4. Лучанко О. Жанр концерту у контексті контрабасового мистецтва 20-го століття – Тернопіль, 2005.
5. Лучанко О. Контрабасовий концерт у пошуках доби музичного романтизму – Тернопіль, 2007.
6. Лучанко О. Концерт для контрабаса з оркестром: проблема встановлення жанру – Львів, 2004.
7. Лучанко О. Рефлексії сучасного сприйняття барокової контрабасової музики. – Львів, 2004.
8. Сімандл Ф. Школа гри на контрабасі. Редакція М. Фокіна.
9. Столярчук Б. Контрабасисти України.- Рівне 2008.
10. Столярчук Б. Навчальний посібник для студентів вишів та училищ культури.- Рівне 1998.
11. Лучанко О. Жанр контрабасового концерту в музично-історичному процесі. Дисертація кандидата наук: 17.00.03-2008.
12. Warnecke F. Der Kontrabas.- Gamburg – 1909.
13. Planyavsky A. Geschichte des Kontrabas – 1984.
14. Pelczar T. Kontrabas od A do Z. Pelczar. – Warszawa, 1974.
15. Gajdos M. Slolvnik kontrabasistu, 1994.

Рекомендована література БАЗОВА

Орієнтовний семестровий програмний репертуар
дисципліни «Спеціальний клас» (контрабас)

* Примітка: Розподіл творів по курсах навчання та семестрах може бути зміненою в залежності від методичного бачення викладача та загального рівня підготовки кожного окремо взятого студента.

1 курс (I – II семестри)

Річний план студента повинен складатися з наступного об'єму роботи і буде мати приблизно такий вигляд:

I курс

- 1 . Два твори великої форми /концерт, соната/
- 2 . Три – чотири п'єси
- 3 . Етюди, оркестрові партії, читка з листа

II, III курси

1. Два твори великої форми
2. Чотири п'єси (різного характеру)
3. Етюд, оркестрові партії, читка з листа

IV курс

1. Два твори великої форми
2. Чотири п'єси /дві з них віртуозного плану/
3. Етюд, читка з листа, оркестрові соло з симфонічних, оперних і балетних творів

Ця програма повинна складатися з творів українських та зарубіжних композиторів-класиків, романтиків, сучасних авторів.

Оригінальні твори для контрабаса. Велика форма.

Абріані К. Концерт 1

Піхль В. Концерт 1

Переклади творів великої форми для контрабаса і фортепіано:

Вівальді А. Концерт Соль 1 і До-мажор 1

Гайдн Й. Концерт Ре-мажор /малий/ 1

Моцарт В. Концерт для фагота 1

Гендель Г. Соната соль-мінор для гобоя і фортепіано 1

Твори малої форми українських та зарубіжних композиторів:

А.Дворжак. Фуріант 1

Дж.Боттезіні Елегія 1-4

Лисенко М. Елегія 1-3

Бах Й.С. Аріозо 1

2 курс (III – IV семестри)

Оригінальні твори для контрабаса. Велика форма.

Діттерсдорф. Концерт Мі-мажор 2

Ваньхаль Я. Концерт 2

Сімандль Ф. Концерт 2

Шпергер М. Концерт Ля мажор 2

Оригінальні сонати для контрабаса

Переклади творів великої форми для контрабаса і фортепіано:

Гендель Г. Соната Фа-мажор 2

Еккльс Г. Соната соль-мінор 2

Твори малої форми українських та зарубіжних композиторів:

А.Дворжак Мелодія
 А. Дворжак-Фуріант
 Айвазян А. Грузинський танець 2
 Арутюнян А. Експромт 2
 Дж.Боттезіні . Варіації на тему Паізієлло 2, Елегія 1-4
 Масне Ж. Елегія 2-3
 Дж.Боттезіні Елегія 1-4
 Лисенко М. Елегія 1-3
 Гендель Г. Арія 2
 Вівальді А. Адажіо 2

3 курс (V – VI семестри)

Оригінальні твори для контрабаса. Велика форма.

Діттерсдорф. Концерт Мі-бемоль-мажор 3
 Драгонетті Д. Концерт 3
 Конюс Е. Концерт 3
 Нанні Е. Концерт 3
 Шпергер М. Концерт Ре-мажор 3
 Гертль Ф. Концерт 3

Оригінальні сонати для контрабаса

Мішек А. Соната № 2 3

Переклади творів великої форми для контрабаса і фортепіано:

Бах Й. – Х. Концерт для альту 3
 Гайдн Й. Концерт До-мажор 3
 Галуппі Є. Соната 3
 Л.Бетховен. Соната для валторни 3

Твори малої форми українських та зарубіжних композиторів:

Гейзль-Рондо
 Дж.Боттезіні . Тарантела 3, Елегія 1-4
 Ласка Г. Безперервний рух 3
 Шопен Ф. Етюд 3
 Моцарт А.-Менует
 Масне Ж. Елегія 2-3
 Дж. Боттезіні Елегія 1-4
 Лисенко М. Елегія 1-3
 Лятошинський Б. Мелодія 3

Бах Й. Арія 3
 Форе Г. Пробудження 3
 Шуберт Ф. Адажіо 3

4 курс (VII – VIII семестри)

Оригінальні твори для контрабаса. Велика форма.

Боттезіні Д. Концерт До-мажор, Фа-дієз мажор 4
 Фонтен Ф. Концерт 4
 Ніно Рота. Дивертисмент
 Ф. Сімандль. Дивертисмент

Оригінальні сонати для контрабаса

Бах Й. Сюїти для віоланчелі-соло (редакція Т. Пельчара)
 Медін Н. Соната для контрабаса і фортепіано 4
 Мішек А. Соната № 1 4
 Фукс Р. Соната 4
 Хіндеміт П. Соната 4
 Фриба Г. Сюїта-соло 4

Переклади творів великої форми для контрабаса і фортепіано:

Сен – Санс К. Концерт 4
 Хіндеміт П. Соната для фагота 4
 Шуберт Ф. – Соната „Арпеджіоне” 4

Твори малої форми українських та зарубіжних композиторів:

Дж.Боттезіні Елегія 1-4
 Гоенс Д. Скерцо 4
 Сен-Санс К. АLEGRO-аппасіонато 4
 Поппер О.Д. Тарантела 4
 Дж.Боттезіні Елегія 1-4
 Свендсен І. Скрипковий романс 4

ДОПОМІЖНА

Навчально-посібний матеріал

Біллі І. Етюд
 Боттезіні Дж. Етюд
 Граб'є Й. Етюд
 Драгонетті Д. Етюд
 Ратнер С. Етюд

